

Kære „Dansk Kvinde-samfund“!

—o—

Jeg maa have sagt jer Tak allesammen for hver sit Telegram! Der var fra alle Kredsen! Og til-lige Tak, for at I ville gøre mit Navn udødeligt ved det store Le-gat. Det var den bedste Maade, I kunde glæde mig paa. Den første Side ved Kvindesagen, der vakte min Interesse, var dens Arbejde for, ved selvstændig Virksomhed at udrydde „Gammel Jomfruer-ne“; noget meget foragtet paa den Tid. I Sangen Nr. 12 i vores Sangbog: „Jeg vilde, jeg vilde saa gerne frem og fylde en Plads her i Livet“ har jeg søgt at sige, det jeg tænkte om den Sag. Lad den-ne Sang særlig høre til Legatet, til de selverhvervende Kvinder.

Og saa ogsaa Tak for den skøn-ne Fest i Handels- og Kontoristfor-eningen. Man er blevet et dejligt Minde rigere; i Bladet har I kunnet følge det hele fra først til sidst!

Hjertelig Tak — og Hilsen til jer allesammen fra

„Mor Jutta“.

Grundloven udsat.

—o—

Det kom os selvfølgelig ikke overraskende. Efter at Partiernes Enighed om fælles Optræden ud-adtil havde fundet sin Bekræftel-se i Dannelsen af et Samlingsmini-sterium, var der ingen Kvinde mere, som trøede paa Valg under det-te Ministerium, og sikkert heller ingen, som ventede, at noget Par-ti skulde nære Betænkelighed ved for tredje Gang at suspendere Kvindernes lovligt erhvervede Valgret. „Kvindesagen i Danmark gør saamænd ingen Kat Fortræd,“ sagde Hørup som bekendt, og vi kan roligt tilføje — „og heller in-gen Rigsdagsmand.“ Der er vist ingen Kvinde, som vil gaa i Rette med sit Parti, fordi det stadig er med til at forholde hende hendes Ret; Partierne har det i det hele taget vidunderlig let med deres Kvinder; de kan love dem Guld og grønne Skove for deres Tilslut-ning den ene Dag og slaa en Streg over Løfterne den næste, de risikerer ingen Udmeldelse af den Grund, ingen ægteskabelige Sce-ner. — Underdanighedsprincippet,

som det var os saa meget om at gøre at faa ud af Vielsesritualet, er nu genopstaaet i det partipoliti-ske Samliv. Lad en Kvinde prøve paa at udtale en selvstændig Men-ning i Borgernes Forsamling, selv om det er i et Spørgsmaal, som ligger ganske udenfor Partiets Pro-gram, eller lad hende søge Samar-bejde med Kvinder udenfor Par-tiet i et Spørgsmaal, som samler Kvinderne uden Hensyn til Parti-grupperinger, hun vil ved første Lejlighed forsvinde som offentlig Person lige saa lydløst som Tyrk-inden, der puttes i en Sæk og sæn-kes i Bosphorus; naar hun har paa-draget sig sin Herres Unaade.

Behøver man at frygte, at Kvin-der, som har taalt denne Behand-ling i det kommunale Liv, skulde finde paa at protestere mod vedbli-vende at blive sat udenfor det po-litiske Liv? — Og de hundrede Tusinder Kvinder i Danmark, som har sovet sig til den politiske Valg-ret — som man siger — mon de ikke vil bruge disse Vanteaar til at sove sig fra den igen? Og de en-kelte Tusinde, som ved deres Hal-starrighed i Kravet om Ligeberet-tigelse tvang Indehaverne af det privilegerede Land til at rømme det Fod for Fod, som stod rustet gen-nem mange Aar til uden Varsel at tage det i Besiddelse, — er der i-ke Grund til at tro, at den stadige Udsættelse vil virke sløvende og afkølen-de paa dem, virke som en langsom Afvænningskur.

Grundloven er udsat og alt det, den skal bringe os: de nye Løn-ningslove med lige Ret for Mand og Kvinde, den nye Familieret med Fællesraadighed over Børn og Bo, de nye Børnelove med Ly og Beskyttelse for alle Samfundets hjemløse Børn — det er altsam-men udsat og vil blive udsat, lige saa længe Krigen varer.

Større Prøve er Kvindesagen i-ke blevet sat paa end her paa Grænsen af det forjættede Land at blive tvungen til at slaa Lejr, og se Mændene lige for sine Øjne skalte og valte med det Fællesbo, som en Folkedom har givet Kvin-derne Medraadighed over. Slipper den frelst ud ogsaa af denne Prø-ve uden at tilsætte noget af sin Handlekraft, da tør den trøstig se Fremtiden i Møde, selv om vi skulde opleve det utrolige at se Grundloven udsat ogsaa udover 1918.

e—e.

Social Forstaaelse.

—o—

Det sociale Spørgsmaal er oppe i Tiden. De fleste, som følger blot en Smule med paa det kommunale eller politiske Omraade, har vistnok en mere eller mindre bestemt Følelse af, at her ligger noget, man ikke kommer udenom.

I „Verden og Vi“ stod der for nogen Tid siden at læse: man kan snart ikke støde en Mand paa Ær-met, uden at der farer et „social“ ud af ham.

Og alligevel: hvor mange tør si-ge til sig selv, at de har nogen dy-bere social Forstaaelse.

Er det ikke et af de Spørgsmaal, Nutidens danske Kvinder er stillet overfor: Hvorledes skal vi bære os ad med at naa til social Forstaael-se, saa vi kan komme til at gøre en Indsats af virkelig Værdi paa dette Omraade og ikke bare lidt Pusleri hist og her?

Kun de færreste kan sætte hele deres Kraft ind paa dette. De fle-ste har deres Arbejde, deres Hjem og maaske mange andre Interesser, som de synes har Krav paa dem. Og selv om man brugte hele sit Liv til at sysle med det sociale, er det endda ikke sikkert, man naae-de ret langt, hvis man ikke kom rigtigt ind paa det.

Men lad os holde os til Gennem-snitsmenneskene (dette Ord ikke taget i nogen nedsættende Betyd-ning), alle dem, som har eller men-ner at have de Hundrede Ting om Dagen at tage sig af. Hvilke Krav maa der stilles til dem, naar det gælder at vejlede dem til social Forstaaelse?

Det maa jo være Krav, som det ikke tager megen Tid at opfylde. Men hvis Opfyldelse ad kortest mulige Veje fører dybere og dybe-re ind i denne Forstaaelse.

For det første — synes jeg — kan det kræves af dem alle, at de ikke vender det døve Øre til, naar det forklares for dem, hvori „det sociale Spørgsmaal“ egentlig be-staar. Men at de efter Evne og Lejlighed søger at faa fat i, hvor Problemet ligger.

Jeg hørte det nylig udtrykt om-trent saaledes: Det er Spørgsmaa-let om, hvorledes Retfærdighed og Brodersind skal blive raadende overalt i Samfundslivet.

Men det kan ogsaa udtrykkes paa helt anden Maade.